

SVĚTLO

TÝDENÍK MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ

1. ČÍSLO / IX. ROČNÍK

7,50 Kč (10 Sk)

7. LEDNA 2001

Z obsahu:

Hodnota úsilí

v časných záležitostech

Katecheze Jana Pavla II.

při generální audienci

13. prosince 2000

– strana 2 –

Do nového tisíciletí

Stejně vše zůstane

při starém?

– strana 4 –

**»A učedník ji vzal
k sobě«**

– strana 5 –

**Moje malá cesta
k Marii**

Svědectví ženy pokřtěné

v evangelické církvi

– strana 6 –

Královna proroků

P. Klement Pilar COp.

– strana 8 –

Obřezání Páně

– strana 9 –

**Maria – nepostrada-
telná pro naši víru**

P. Karel Wallner OCist.

– strana 10 –

**Páni tohoto světa
odcházejí,
naš Pán přichází**

Joachim kardinál Meisner

– strana 11 –

**Instrukce o modlitbách
za uzdravení skrze**

Boha (1)

Kongregace pro

nauku víry

– strana 13 –

*Nové tisíciletí bude tisíciletím triumfu
Mariina Neposkrvněného Srdce (viz str. 4)*

Hodnota úsilí v časných záležitostech

Apoštol Pavel ujišťuje, že *naše vlast je v nebesích* (Fil 3,20), ale tím nemá na mysli, že můžeme pasivně čekat na vstup do vlasti, naopak, vyzývá nás, abychom se aktivně přičinili. *Když prokazujeme dobro, nesmíme propadat únavě. Vydržíme-li, dočkáme se doby, kdy budeme sklízet. Dokud tedy máme ještě čas, prokazujme dobro všem, zvláště těm, kdo vírou patří do jedné rodiny* (Gal 6,9-10).

Smlouva mezi Bohem a člověkem

Biblické zjevení i nejlepší filozofická moudrost se shodují v tom, když zdůrazňují, že na jedné straně lidstvo je zaměřeno směrem k nekonečnu a k věčnosti, na druhé straně je pevně zasazeno na zemi do souřadnic času a prostoru. Je zde transcendentní cíl, kterého máme dosáhnout, ale skrze průchod, který se rozvíjí zde na zemi a v dějinách. Slova knihy Genesis jsou objasňující: lidský tvor se váže na prach země, ale současně má *dech*, který ho spojuje přímo s Bohem (srov. Gn 2,7).

Je to dále opět Genesis, která potvrzuje, že člověk, který vyšel z Božích rukou, byl umístěn

vyplývá z jeho smlouvy s Hospodinem. Tato analogie, jak se zdá, napovídá, že **prvotní smlouva spojuje Stvořitele s Adamem a každým lidským tvorem**, smlouva, která se uskutečňuje v poslání, aby **naplnil zemi, podmanil si a podrobil ryby v moři a ptáky v nebi a všechno, co se pohybuje na zemi** (srov. Gn 1,28; Ž 8,7-9).

Ovoce hříchu

Bohužel člověk často plní toto poslání, které mu Bůh svěřil, nikoliv jako moudrý umělec, ale jako **přemocný tyran**. Nakonec se ocitá ve světě devastovaném a znepráteném, ve společnosti zničené a zraněné, jak nás učí již Genesis ve velkém obraze třetí kapitoly, kde popisuje **porušení harmonie** člověka s jeho bližním, se zemí i se samým Stvořitelem. To je ovoce prvotního hříchu, totiž vzpoury, která se uskutečnila na samém počátku proti plánu, který Bůh svěřil lidstvu.

Obnovit původní poslání

Musíme tedy s milostí Krista Vykupitele obnovit své poslání pokoje a rozvoje, spravedlnosti a solidarity, transformace a zhodnocení pozemských

obchodu a sociálního života rozvíjet blahobyt, znalosti, **vítězství nad bídou a nad každou formou ponižování lidské důstojnosti**.

Bůh v jistém smyslu delegoval člověku **tvůrčivou činnost**, aby tak pokračoval ať už v mimořádných záležitostech vědy a techniky, nebo v každodenních pracovních úkolech dělníků a vědců, osob, které se svou myslí a svými rukama snaží *obdělávat a strážiti zemi* a vytvářet větší vzájemnou solidaritu mezi lidmi. Bůh ve svém tvoru není nepřítomen, naopak, *korunoval ho slávou a důstojností* a učinil ho díky jeho autonomii a svobodě takřka svým zástupcem ve světě a v dějinách (srov. Ž 8,6-7).

Jak říká žalmista, *ráno člověk vyjde za svou práci a vykonává ji až do večera* (Ž 104,23). I Kristus oceňoval ve svých podobenstvích toto dílo člověka na poli i na moři, doma i ve shromážděních, u soudů a na trhu. Přijímá je, aby tak symbolicky ilustroval tajemství Božího království a uskutečňování pokroku, ovšem s vědomím, že tato práce je často mařena zlem a hříchem, egoismem a nespravedlností. Tajemná přítomnost Království v dějinách udržuje a oživuje úsilí křesťana v jeho pozemských úkolech.

Práce jako spolupráce se Stvořitelem

Zaujati tímto dílem a tímto zápasem, jsou křesťané povoláni, aby spolupracovali se Stvořitelem zde na zemi při realizaci »lidského domu« stále přiměřenějšího své důstojnosti a božskému záměru, domu, v němž se *potkají milosrdenství a pravda, políbí se spravedlnost a pokoj* (Ž 85,11).

V tomto světle bych chtěl znovu předložit k vašim úvahám stránky, které II. vatikánský koncil v konstituci *Gaudium et spes* věnoval »lidské činnosti ve světě« a »úkolům církve v současném světě« (srov. kap. 3 a 4). Koncil učí: »Pro věřící je jisté jedno: lidská individuální a kolektivní činnost

neboli ono nesmírné úsilí, jímž se lidé snaží během staletí zlepšovat své životní podmínky, uvažuje-li se samo o sobě, je ve shodě s Božím záměrem.« (GS 34)

Obnovit pořadí hodnot

Složitost moderní společnosti dělá stále obtížnějším úkol oživit politické, kulturní, ekonomické a technologické struktury, které jsou často bezduché. V tomto obtížném a slibném horizontu je církev povolána, aby uznávala autonomii pozemských skutečností (srov. GS 36), ale také účinně hlásala »prioritu etiky před technikou, panování lidské osoby nad věcmi, nadvládu ducha nad hmotou« (Kongregace pro katolickou výchovu: *V těchto posledních desetiletích* 30. 12. 1988, 44).

Jen tak se může naplnit, co ohlašuje sv. Pavel: *Celé tvorstvo nedočkavě čeká, až se Boží synové zjeví ve slávě...neboť žijí naději, že i ono bude vysvobozeno z poroby porušení a dosáhne svobody ve slávě Božích dětí* (Řím 19-21).

Bolletino Vaticano
13. 12. 2000

Mezilitulky a zvýraznění redakce Světa

do zahrady Edenu, aby ji obdělával a strážil (Gn 2,15). Obě tato slovesa původního hebrejského textu jsou jinde použita, aby označovala také povinnost *sloužit Bohu a zachovávat jeho slovo*, což je úkol Izraele, který

a časných skutečností, které je nastíněno na prvních stránkách Bible. Musíme pokračovat ve velkém dobrodružství lidstva na poli vědy a techniky a odhalovat tajemství přírody. Je třeba prostřednictvím ekonomie,

Pouť víry a úcty

Zamyšlení nad dnešními liturgickými texty

*Padli na zem, klaněli se
a obětovali dary*

Vyjdí vstříc vzácným cizincům, kteří směřují do Jeruzaléma ze své daleké vlasti. Dodej si odvahy a zeptej se jich, co je přivedlo na tak náročnou cestu. Budou ti vyprávět především o zvláštním znamení na nebi. Jak to, že jen oni je rozpoznávají a správně interpretují, ačkoliv svítí nápadně pro všechny? Tito moudří a vzdělaní mužové dokážou spojit své vysoké a vzácné znalosti s obdivuhodnou úctou k neznámému Králi.

Každé správné poznání by se mělo ubírat stejnou cestou v tom, že spolu s vědomím vlastní malosti probouzí hlubokou úctu k Pánu všehomíra, Původci všeho toho, co je. Pocit úcty je u těchto mudrců tak živý a tak naléhavý, že neváhají vydat se na dalekou, namáhavou, a dokonce i nebezpečnou cestu jen proto, aby se *poklonili novorozenému Králi*.

Vědí, že mohou najít pouze malé dítětko, které bude sotva vnímat jejich přítomnost, ale oni si nade vše cení té možnosti a cti poklonit se mu pro jeho budoucí slávu, kterou tuší a v kterou pevně věří jejich pokorná úcta.

Poděkuj Duchu svatému, že tě přivedl do společnosti těchto pohanů, aby ses od nich učil, jak pozorně naslouchat Božím vnuknutím a klanět se Bohu, i když to něco stojí. Nedostalo se jim tajemného vnuknutí právě pro jejich otevřenost k pravému poznání a připravenost podstoupit i dalekou cestu, aby svou víru veřejně vyznali v pokorné úctě? Tito neobřezaní *pod vlivem vnuknutí z osvěcení Ducha* jako první přinášejí zvěst o příchodu Mesiáše přímo na místo, odkud se především má šířit, ale zatím tomu tak bohužel není, protože *nepoznalo čas, kdy mu Pán chce projevit svou přízeň*.⁽¹⁾

Příchod nečekaných poslů sice celý Jeruzalém velice vzruší, ale jak vidíš, nic se nezmění na jeho chování ani postoji. Jeho učení předáci mají za to, že by to sami museli dříve a lépe vědět, kdyby stálo za povšimnutí, o čem tito příchozí mluví. Již nyní se nad tímto městem schyluje k osudné tragédii. Jak by mohlo rozpoznat znamení svého Mesiáše, když nebude ochotno jej poznat ani tehdy, až do něho osobně vstoupí? I ty, které si Bůh tak dlouho a tak pečlivě chystá a vychovává, může nakonec najít nepřipraveny. Ačkoliv byli vyvolenými dětmi, mohou uslyšet: *»Neznám vás!«* A tak se děje to, čeho jsi již dnes svědkem, že *jiní přijdou od východu*

i od západu, od severu a od jihu a zaujmou místo u stolu v Božím království.⁽²⁾ Boj se postojte, kdy by sis byl sám sebou tak jist, že by ses stal slepým a hluchým k pravdě, která přichází odjinud. Nezapomínej, že *vítr vane, kam chce, ani nevíš, odkud přichází*.⁽³⁾

Jediný, kdo o nově narozeného krále projevuje opravdový zájem, je Herodes. Ale co jej k tomu vede? Proč se leká ten, kdo by se měl radovat? Protože je ubohým otrokem své ctižádosti. Není to zarážející, že právě zlo, pýcha, ješitnost a žárlivost dovedou člověka vyprovokovat rychle k tak velké pozornosti, aktivitě, ba i vynalézavosti? Nepozoruješ někdy i u sebe, že všechno to zlé v tobě je pohotovější a přičinlivější než to dobré?

Sotva Boží Syn spatřil světlo světa, musí čelit úkladům, které mu strojí Zlo, neboť se cítí smrtelně ohroženo jeho příchodem. Skrývá svou podlost zákeřně do tajností a krásných slov. Nezapomínej, že i tobě se vemlouvá nejdříve úlisně s přetvářkou a lstí, jako by sledovalo ty nejlepší úmysly, a rádo by přitom učinilo svým nástrojem i ty, kteří ve své upřímnosti chtějí jen to nejlepší.

Nikdo se tedy k mudrcům nepřipojí, ani aby s nimi uctil Krále, ani z ochoty ukázat jim cestu, ba ani ze zvědavosti. Ve městě Jeruzalémě se nenašel nikdo, kdo by se mohl důstojně připojit k tomuto průvodu. Ale Pán se umí sám postarat o ty, kteří jej vpravdě ctí. Až sem je přivedla hvězda z daleké země a nyní je opět vede Boží světlo. Jen pohled: když je spatříš, *zazáříš, radostí se zachvěje a rozšíří tvé srdce*. Vedeni tímto Božím znamením dojdete bezpečně až k *místu, kde je Dítě*.

Ale co nacházejí mudrci na tomto místě, co je tu pro lidský zrak královského? Chudé dítě chudých rodičů v cizím chudém domě. Stálo to za to, vážit tak dalekou cestou k tak prosté podívané? Tito mužové dobře vědí, že jsou u cíle. Celé jejich dlouhé putování bylo poutí víry a tato víra nachází to, co hledala, i pod tím nejskrovnějším zevnějškem. Bůh ví, proč vstupuje v takové chudobě do světa, jehož srdce zle ztvrdlo pro zlato, lesk a slávu. S tím větší úctou padni spolu s mudrci na kolena před Králem, který je tak velký a mocný, že se nemusí bát žádného ponížení, který sám bere na sebe úděl, ze kterého přišel národy vysvobodit. Právě tento nuzný a chudý *vysvobodí ubožáka, jehož se nikdo neujímá, v jeho dnech rozkvete spravedlnost a hojnost pokoje*.⁽⁴⁾

Bratr Amadeus

⁽¹⁾ Lk 19,44; ⁽²⁾ Lk 13,25,29;

⁽³⁾ Jan 3,8; ⁽⁴⁾ resp. žalm 72.

Liturgická čtení

1. čtení – Iz 60,1–6

Vstaň, rozsviť se, Jeruzaléme, neboť vzešlo tvé světlo a Hospodinova velebnost září nad tebou!

Hle, tma zahaluje zemi a temnota národy, nad tebou však září Hospodin, jeho velebnost se zjevuje nad tebou. Národy budou kráčet v tvém světle a králové v tvé vycházející záři. Rozhlédni se kolem a podívej se: ti všichni se shromáždili, přišli k tobě. Zdaleka přicházejí tvoji synové, na zádech jsou přinášeny tvoje dcerky. Spatříš to a zazáříš, radostí se zachvěje a rozšíří tvé srdce, neboť tě zaleje bohatství moře, přinesou ti statky národů. Záplava velbloudů tě přikryje, dromedáři z Midjanu a Efy, přijdou všichni ze Sáby, přinesou zlato a kadidlo, rozhlásí Hospodinovu slávu.

2. čtení – Ef 3,2–3a,5–6

Bratři! Slyšeli jste, že Bůh mě pověřil pracovat pro vás na díle milosti. Ve zjevení mi totiž bylo oznámeno to tajemství.

V dřívějších dobách to lidé tak nevěděli, ale nyní to bylo odhaleno z osvěcení Ducha jeho svatým apoštolům a kazatelům mluvícím pod vlivem vnuknutí: že totiž také pohané mají stejná dědická práva, že jsou údy téhož těla a že stejně i jim platí ona zaslíbení skrze Ježíše Krista, když uvěří kázání evangelia.

Evangelium – Mt 2,1–12

Když se Ježíš narodil v Betlémě v Judsku za časů krále Heroda, přišli do Jeruzaléma mudrci od východu a ptali se: „Kde je ten narozený židovský král? Uviděli jsme jeho hvězdu na východě, a proto jsme se mu přišli poklonit.“

Když to uslyšel král Herodes, ulekl se a s ním celý Jeruzalém. Svolal všechny velekněze a učitele Zákona z lidu a vyptával se jich, kde se má Mesiáš narodit.

Řekli mu: „V Betlémě v Judsku, neboť tak je psáno u proroka: ‚A ty, Betléme v judské zemi, nejsi vůbec nejmenší mezi judskými předními městy, protože z tebe vyjde vládce, který bude panovat mému izraelskému lidu.‘“

Pokračování na str. 7

Do nového tisíciletí

Vstoupili jsme do nového století a nového tisíciletí. Spojovali jsme s tímto novým začátkem velká očekávání. Pro někoho může znamenat určité zklamání, že vstup do nové epochy byl spíše klidný, zdánlivě bez zvláštních událostí a rozhodujících zvrátů. Je to však pocit, které má své kořeny v lidské nedočkavosti a netrpělivosti: »Kdy už konečně...«

Pokud se nám přesto zdá, jako by tu něco »nesouhlasilo«, nemůžeme tento nesoulad hledat nikde jinde než u sebe.

Někteří říkají: Je to důkaz, že všechna ta »soukromá zjevení« nejsou k ničemu. Prohlásí i k vlastnímu uspokojení, že od počátku měli za to, že stejně všechno zůstane při starém a dějiny půjdou dále, jak tomu bylo od počátku až po dnešní dny.

Uprostřed takových poznámek a komentářů se jiní mohou cítit zahanbeni a pokořeni a mohou i začít pochybovat, zda nebyli lehkověrní, když se rozhodli po celá léta v modlitbě a odříkání očekávat vítězství Božího království na zemi právě na základě oněch soukromých zjevení.

Mělo tomu snad být nějak tak, že přijdou nebeská vojska, smetou a pokoří všechny naše nepřátele a předají nám vítězně vládu nad světem? Nehrozí nebezpečí, že by nám za současného stavu naší duchovní úrovně takový obrat spíše uškodil než prospěl? Vždyť by to mohla být také voda na mlýn naší dosud stále nepřemožené pýchy.

Zdá se, že je to především nedostatek pokory, který nám brání, abychom viděli věci ve správném světle. Jestliže situace, ve které žijeme, nám připadá obtížná, přiznejme s upřímností a pokorou, že za svůj život zaslužíme ještě daleko horší. Jestliže věci neprobíhají tak, jak čekáme, přiznejme si opět s pokorou, že naše představy mohou být na hony vzdálené od toho, co chce a jak to chce náš Pán.

S pokorou zkoumejme sami sebe, jak a proč jsme přijali Ma-

riinu poselství, zda to bylo spíše proto, že se nám líbí a vyhovují našim tužbám, nebo proto, že se jako pokorné děti podřizujeme vedení své nebeské Matky. A pak si musíme také s nemalou pokorou přiznat, že její přání a žádosti zůstaly namnoze nevyslyšeny, a přitom se nedíváme na druhé, ale především sami na sebe.

Její poselství však v žádném případě nebyla a nejsou řečena do prázdna. Můžeme se na to spolehnout již také proto, že vidíme, s jakou vážností je přijímá a uskutečňuje sám Svatý otec Jan Pavel II.

Svědčí o tom nejnověji především opětovné slavnostní zasvěcení lidstva Neposkvrněnému Srdci Panny Marie na prahu nového tisíciletí. Proč se tak stalo již 8. října? Protože to byl den, kdy v souvislosti s Jubileem biskupů měl být u hrobu sv. Petra shromážděn biskupský

sbor z celého světa, a tak nastala ta nejhodnější příležitost, jak vyhovět dávné žádosti Panny Marie Fatimské, aby papež zasvětil lidstvo jejímu Neposkvrněnému Srdci ve spojení s biskupy celého světa.

Matka Boží dobře věděla, proč žádá právě o toto spojení. Protože papežovo úsilí se může v plné míře naplnit teprve tehdy, až je všichni pastýři opravdu a horlivě přijmou a uskuteční

u svého svěřeného stáda. V tomto století podobně jako již několikrát v církevních dějinách není toto spojení mezi římským biskupem a biskupy světa není vždy samozřejmé a spontánní. Dokládá to i skutečnost, že jeho přání, aby se římské zasvěcení z 8. října uskutečnilo ve všech diecézích a následně pak ve všech farnostech světa, se asi ani teď nedočká svého uskutečnění.

Nečeká Matka Boží oprávněně, až díky našemu apoštolátu příkladem, modlitbou a obětí ještě více přibude těch, kteří uvěří a přijmou skutečnost, že již dva tisíce let nepřichází Bůh k světu jinak než skrze Marii? Nečeká, až ji jako panický uředník pod křížem všichni vezmou k sobě a svěří se bezvýhradně do její mateřské péče?

Že tímto zasvěcením odpovídal papež na výslovné přání Matky Boží, dokládá dále skutečnost, že právě k tomuto zasvěcení byla přivezena do Říma již po druhé její socha až z portugalské Fatimy. Že tímto zasvěcením odpovídal papež na výslovné přání Matky Boží, svědčí i skutečnost, že se toto zasvěcení uskutečnilo v souvislosti s první sobotou, kdy Jan Pavel II. se tradičně osobně účastní modlitby sv. růžence a tentokrát se k této veřejné modlitbě růžence spojil s biskupy celého světa. Není to zřetelné znamení, že Mariino Srdce vítězí?

Není žádného důvodu k malomyslnosti, jsou jen důvody k pokoře, která pramení z opravdové lásky. Lásky je shovívavá, neroztrpčuje se, nechlubí a nevyvyšuje, věří, snáší, doufá, všechno přetrpí (1 Kor 4-7). I další čekání.

Nezazlívejme své nebeské Matce, že nespěchá podle našeho očekávání, vždyť ona jen doprává svému věrnému synu, který je »celý její«, aby mohl v úplnosti dovršit slavení Velkého jubilea tak, jak si to pod jejím vedením předsevzal. A toto Velké jubileum končí nejen o slavnosti Zjevení Páně, ale také v první **první sobotu** nového tisíciletí, právě čtvrt roku po posledním slavném zasvěcení.

Nové tisíciletí bude tedy jejím tisíciletím. Bude to tisíciletí jejího vítězství a triumfu jejího Neposkvrněného Srdce, i když k tomuto triumfu může vést ještě bolestná a trnitá cesta. Ale tak, jako doprovodila svého Syna na jeho nejtěžší cestě, cestě nejhlubšího pokoření a utrpení, tak doprovodí i nás. A co je pro nás větší ctí, než že můžeme v Mariině společnosti kráčet ve šlépějích jejího Syna. Mariánský rok 1987-88 byl předehrou Velkého jubilea, její vítězství bude jeho dohrou. Nemáme vůbec času nazbyt, musíme si naopak pospíšet, chceme-li být v ten čas náležitě pokorní a čistí.

-ra-

»A učedník ji vzal k sobě«

O této větě se málo rozjímá. Skrývá se za ní výpověď velké závažnosti, která je i historicky doložena, protože dotyčná osoba sama podává toto svědectví. Podle toho Maria poslední léta svého života strávila u Jana.

Co čteme o Marii ve čtvrtém evangeliu, ať už je to na svatbě v Káně Galilejské, nebo pod křížem na Kalvárii, pochází od muže, který žil s Marií pod jednou střechou, protože nikdo nemůže popřít, že *učedník, kterého Ježíš miloval*, a autor čtvrtého evangelia jsou totožní, nebo mají k sobě velmi úzký vztah.

A Slovo se stalo tělem – ten, kdo toto napsal, bydlil s ženou, ve jejímž lůně se to událo, v téže domě, nebo ji přinejmenším znal a navštěvoval.

Kdo může změřit, co to muselo znamenat pro učedníka, kterého Ježíš miloval, že Maria byla ve dne v noci v jeho domě: s ním se společně modlila, naslouchala mu, když promlouval k údům své obce a slavil Kristovo tajemství? Je možno si představit, že Maria měla žít v nejbližším okolí učedníka, kterého Ježíš miloval, aniž by jej ovlivnila při těžké práci, při intenzivním přemýšlení a nočním hloubání, což bylo všechno nutné pro sepsání čtvrtého evangelia?

Této skutečnosti nevěnují učenci a kritici čtvrtého evangelia a badatelé, kteří chtěli zdůvodnit jeho prameny, žádnou pozornost, ale tajemství, které se za tím skrývá, jak se zdá, již v antice tušil Origenes, když napsal:

»Prvním mezi evangelii je Janovo evangelium, jeho hloubku nemůže zachytit nikdo, jehož hlava neležela na Ježíšově hrudi a kdo nedostal Marii za matku. Jestli chce být někdo druhý Jan, musí dospět k bodu, že sám Ježíš na něho poukáže a prohlásí to o něm, jako to Jan Křtitel prohlásil o Ježíši. Jestliže totiž mimo Ježíše není jiného Mariina syna, a to je mínění

všech, kteří o tom v pravém slova smyslu správně přemýšleli, a Ježíš přesto řekne své Matce: *„To je tvůj syn“* a nikoliv: *„I ten je tvůj syn“*, pak to znamená: *„Toto je Ježíš, kterého jsi porodila.“* Neboť kdo je dokonalý, ten už nežije sobě, ale žije v něm Kristus (srov. Gal 2,20); a protože v něm žije Kristus, pak když o něm říká Marii: *„To je tvůj syn“*, pak to znamená Kristus.«

Tento text dokládá, že již Origenes na základě nauky o mystickém těle a o dokonalém křesťanu, který je druhým Kristem, interpretoval slova umírajícího Pána tak, že se nevztahují pouze na Jana, ale na každého, kdo následuje Krista.

...Vzít k sobě v duchu Marii znamená toto: Učinit z ní životní společnici, která nám stojí po boku svou radou, protože ona ví lépe než my, co od nás Bůh očekává. Když se naučíme ptát se ve všech věcech na radu Marie a naslouchat jí, pak je pro nás opravdu nesrovnatelnou mistryní a učitelkou Boží cesty, která působí v našem životě bez hlasitých slov.

To není žádná abstraktní možnost, nýbrž skutečná realita vyzkoušená dnes jako dříve u nesčetných duší. Jako příklad nechť poslouží jedno svědectví o zkušenosti s Marií z naší doby:

»Před nějakým časem vzniklo ve mně přání dát Marii v mém životě větší prostor, ano, zalíbilo se mi pozvat ji, aby svou lásku k Ježíši a k Trojici, své mlčení a svou modlitbu znovu prožívala ve mně. S velkou důvěrou jí nabízím konkrétní prostor, kam se může uchýlit a žít ještě jednou na zemi; nabízím se jí jako pokračování jejího pozemského života. Proto věřím, že se musím stát prostorem, nádobou, která čeká na Boha se srdcem

a rozumem pevně zakotveným v Marii.«

Snad bychom měli dodat, že život s Marií i v tomto jednoznačném způsobu není jedinou, pro každého závaznou cestou. Týmž svatý Duch, který vede duše po těchto obdivuhodných cestách, může si u jiných posloužit jinými prostředky, pomysleme na *»lektio divina«* – četbu Písma, psaného Božího slova.

Neexistuje tedy žádná absolutní nutnost žít tímto způsobem

s Marií, ale přece může být tato zkušenost pro nás spásná. V žádném případě nemůže trvat celý život, často však spíše poslouží pro určitý časový úsek, aby duši posílila a vedla ji a doprovázela kousek dál a aby se tak uvolnila cesta pro jiný způsob, jakým Bůh tuto duši povede dále.

*Z knihy Maria – ein Spiegel für die Kirche, Adamas Kolín, r. 1994
Překlad -lš-*

Moje malá cesta k Marii

Svědectví ženy pokřtěné jako evangelička a liberálně vychované

Bůh miluje »malé cesty«, ony cesty, na kterých plyne milost díky malým, nenápadným událostem. Jsem pokřtěná jako evangelička a vychována jako liberální děvče bez náboženské, natož mariánské výchovy. Až do pozdního mládí jsem nikdy neslyšela nějaké mariánské kázání.

Tři drobné události mě přivedly k Marii a naučily mě ctít ji a milovat: nadšení jedné známé pro film o Lurdech, chování a slova mojí tety před mariánským obrazem a vnuknutí k modlitbě růžence, které jsme i s manželem uposlechli.

Bylo to záhy po válce, když jsem jako pětiletá viděla první film ve svém životě. Jedna známá, kterou matka potkala na ulici, vyprávěla s tak velkým nadšením o jednom filmu, že mě matka s sebou vzala poprvé do kina na zfilmovaný román *Píseň o Bernadettě* od Franze Werfla. Dojem, jaký ve mně film zanechal, byl nesmazatelný a stal se základem mého láskyplného vztahu k Marii.

Tehdy ještě nebyla televize, takže viděné obrazy mohly zachovat déle svůj vliv. K tomu přistoupila okolnost, že jsem nikdy neslyšela žádný biblický příběh, ani o životě nějakého světce. Tak jsem byla konfrontována s novým světem, který byl pro mě velmi přitažlivý. Moje srdce bylo hluboce dotčeno: Maria přišla ze vzdáleného nebe na zem, aby se ukázala jednomu děvčeti, a tím řekla i mně: »Jsem zde! Jsem ti nablízku!«

Obdivovala jsem Bernadettu, která přemáhala všechny těžkosti a odpor a jako naschvál s šarmem, prostě a směle svědčila, že »Dámu« skutečně viděla, a vyhrabala pramen, který přinesl zdraví tolika lidem. Dnes je pro mě Maria především tou ženou, která nám ukazuje na Pramen, který nikdy nevysychá,

je tu stále pro spásu a zdraví všech: Srdce jejího Syna.

Mé dětství a můj život ovlivnila pozvolna další zkušenost. Moje milovaná teta, u které jsem pět let trávila prázdniny, chodila s námi na vsi denně do své zahrady, kde stál dřevěný domek. Zahrada byla veliká a byl to pro nás hotový ráj. Ale museli jsme jít pěšky dobré dva kilometry a my děti jsme musely pomáhat s nošením denních potřeb.

Často bylo vedro a my jsme toužily po místě odpočinku pod

jedním velkým stromem, na kterém visel mariánský obraz. Když jsme tam došly, postavily jsme naše zavazadlo na zem, těžce oddechovaly a většinou jsme s tetou odříkaly malou modlitbičku. Jednou teta ukázala na obraz a řekla mi: »Ta pro mě znamená tak mnoho!«

Toto krátké, velmi výmluvné svědectví zůstalo ve mně nezapomenutelně zapsáno. Něco znamenat, být oceněn, mít význam. Maria znamenala pro moji tetu mnoho a to dělalo její život krásnějším a jasně-

ším. Toto chování mé tety mě ovlivnilo. Ale dlouhou dobu to nemělo na můj život nijaký účinek. Maria byla zde, byla hodna lásky, nikdy jsem ji neztratila ze svých očí a ze svého srdce. Měla tak říkajíc moje sympatie, ale to bylo všechno.

Když jsem jako mladá dívka, stále ještě evangelička, začala vážně hledat pravdu víry, narazila jsem na jedno fatimské poselství. Ve Vídni, kde jsem tehdy vyrůstala, bylo tou dobou nemožné nenarazit na Fatimu. Takřka v každém kostele a na veřejných velkých plakátech byly výzvy ke křížovému smírnému tažení s růžencem. »Modlete se denně růženec!« zněla výzva Matky Boží. Měli jsme se modlit za obrácení hříšníků a za mír na světě.

I jako evangelička jsem se plně identifikovala s touto Mariinou záležitostí. Ale kdy a jak jsem se měla modlit růženec? Tehdy se mi zdálo, že je to »záležitost« starých žen, ke kterým se mi nechtělo připojovat. Doma jsme se modlili jenom o Vánocích u stromku. Neměla jsem ostatně nikoho, kdo by mi vysvětlil modlitbu růžence a pozval mě k ní. Tak se mi to všechno zdálo jako vzdálený, neuskutečnitelný ideál, modlit se růženec a vyplnit tak přání Matky Boží. Nakonec jsem i bez růžence našla cestu do katolické církve.

Uplynulo několik let, stala jsem se mladou ženou a poznala jsem pro sebe nejlepšího muže, za kterého jsem se vdala. Z různých důvodů jsem se dohodli, že si uděláme sedmidenní svatební cestu. Jednoho dne, když jsme byli opět na jedné ze svých nekonečných cest autem, řekla jsem svému muži: »Co bys řekl tomu, kdybychom se pomodlili jeden desátek růžence? – Času na to máme dost!« Horst byl ihned pro to, a tak začala

Nový příklon k Marii

Je nesporné, že existují zcela nečekané zjevné projevy celosvětového mariánského hnutí. Jistě se mezi nimi najdou i poselství domnělých zjevení. Proto je třeba být obezřetný a nepředstavovat si lehkověrně za vším hned něco nadpřirozeného.

Ale naopak pro to, co je skutečností, nemělo by být správné a kritické uznání neprůchodné. Z počátku se mohlo o Lurdech soudit, že si tam děvče něco vyfantazírovalo. Ale pak se přece ukázalo, že to byla skutečně sama Matka Boží Panna Maria. Jistě není náhodou, že dnes následuje velký nový příklon k Marii, ve kterém se křesťanství stává opět láskyhodnějším a bližším a skrze Matku opět nachází cestu k lidem.

Co jsme řekli o Jižní Americe, kde Guadalupe znamenalo průlom, když Indiáni mohli vidět, že tu nejde o náboženství dobyvatelů, nýbrž o náboženství dobrotivé Matky a pro nás trpčícího Boha, a Maria se skutečně stala dveřmi ke Kristu, to platí i dnes. I dnes daleko za hranicemi Jižní Ameriky pro unavené a zracionalizované křesťanství – a v technickém světě vyčerpané lidstvo – se může stát právě Maria znamením, jak najít samotného živoucího Krista.

Podle Gott und die Welt, Peter Seewald, DVA

naše společná modlitba růžence. O několik dní později jsme dospěli k názoru, že bychom mohli připojit ještě jeden desátek. Když jsme se ze své dlouhé cesty vraceli domů, zvykli jsme si již modlit se spolu celý růženec.

Jak jsem dnes šťastna po 34 letech manželství, že jsme s touto modlitbou nikdy nepřestali a že se stala podstatnou částí každého našeho dne! I v čase, kdy dni byly po okraj vyplněny prací a starostmi, stejně jako v klidných dnech, ve zdraví i v nemoci, vždy je náš růženec středem, který v nás prohlubuje Ježíšův život, přináší nám klid a Maria přednáší Bohu naše díky a prosby.

Jsem přesvědčena, že děkujeme pravidelné modlitbě růžence, že jsme nikdy neztratili z očí to nejpodstatnější. Při všech svodech světa i při bouřích uvnitř církve nám růženec pomáhal najít ten střed a onu míru, které nás vždy přivedly k pokoji.

Jeden film, jedno slovo a rozhodnutí pomodlit se růženec byly »malou cestou« k Marii, skrze niž jsem často ve svém životě zakusila citelnou pomoc.

Na závěr jedno vyslyšení: Můj muž byl již objednan na

operaci s močovým kamenem. S úzkostí jsme se dívali k tomuto termínu. 8. prosince na svátek Panny Marie počaté bez poskvrny hříchu, který jsem obzvláště milovala, řekla jsem Matce Boží: »Maria, nebylo by to krásné, kdyby ten kámen, i navzdory názoru lékařů, sám vyšel ven? A to dnes, na tvůj krásný svátek? Můžeme vydat svědectví o tvé přímluvě. Prosím tě, pomoz nám!«

Když jsem tuto modlitbu tiše vyslovila, právě jsem se oblékala, abychom odjeli na chatu. Sova jsem tam přijeli, ještě jsme se ani nevybalili, když Horst volal ze schodů: »Kámen je venku!« Velký, hranatý kámen vyšel »dobrovolně«, bez bolesti a komplikací.

Ano, Maria je velkou přímluvkyní! Ona je mou pomocnicí na cestě k Ježíši. Je svou přítomností mou těšitelkou a především mou matkou. Maria první rozjímala o Kristových ranách a s ním také trpěla. Dnes mě učí spojovat všechny nouze, bolesti a oběti s Ježíšem, aby se staly výkupným utrpením. Za své »malé cesty« k Marii jsem přijala mnoho milostí. Skrze Marii jsem se naučila dávat smysl svému kříži.

Vision 2000, 6/2000

Zjevení Páně – Epifanie

Zjevení Páně (Epifanie) je vyjevením Ježíše jako Mesiáše Izraele, Božího Syna a Spasitele světa. Oslavuje spolu s Ježíšovým křtem v Jordánu a se svatbou v Káně i klanění, kterého se Ježíši dostává od „mudrců“, přicházejících z východu. V těchto „mudrcích“, kteří zastupují okolní pohanská náboženství, vidí evangelium prvotiny národů, které skrze vtělení přijímají radostnou zvěst o spáse. Příchod mudrců do Jeruzaléma, aby se poklonili židovskému králi, ukazuje, že v mesiášském světle Davidovy hvězdy hledají v Izraeli toho, který bude králem národů. Jejich příchod naznačuje, že pohané nemohou poznat Ježíše a klanět se mu jako Božímu Synu a Spasiteli světa, aniž se obrátí na Židy a aniž od nich přijmou mesiášské zaslíbení, jak je obsaženo ve Starém zákoně. Zjevení Páně ukazuje, že „velké množství národů“ vstupuje „do rodiny patriarchů“ a získává tím důstojnost Izraele.

(KKC 528)

LITURGICKÁ ČTENÍ – pokračování ze str. 3

Tedy si Herodes tajně zavolal mudrce a zevrubně se jich vyptával na dobu, kdy se ta hvězda objevila, poslal je do Betléma a řekl: „Jděte a důkladně se na to dítě vyptejte. Až ho najdete, oznamte mi to, abych se mu i já přišel poklonit.“ Když krále vyslechli, vydali se na cestu.

A hle – hvězda, kterou viděli na východě, šla před nimi, až se zastavila nad místem, kde bylo dítě. Jakmile uviděli hvězdu a spatřili dítě s jeho matkou Marií, padli na zem a klaněli se mu. Otevřeli své pokladnice a obětovali mu dary: zlato, kadidlo a myrhu.

Ve snu dostali pokyn, aby se k Herodovi už nevraceli, proto se vrátili jinou cestou do své země.

Sousoší z baziliky Santa Maria Maggiore

Královna proroků

Královnou proroků, oroduj za nás! Co to znamená, když vzýváme Pannu Marii jako Královnou proroků? V čem spočívá její prorocké poslání?

Když slyším slovo »prorok«, myslím především na impozantní postavy Starého zákona. Na Eliáše, který v dramatickém zápase porazil Baalovy kněze. Na Izaiáše, který se odvážně staví ke svému poslání: *Zde jsem, Pane, pošli mě!* (Iz 6,8) Na Jeremiáše, který přes všechnu svoji slabost se deset let pře se z pohodlné společnosti své doby.

Řeč v prorockých knihách Starého zákona je hutná. Tito proroci museli hlásat Boží slovo v pohnutých dobách.

Něco mají tyto postavy společného: Jsou to lidé víry, kteří uchvázeni Bohem dávají se zcela do jeho služeb. Jejich víra není nějakou ideou, není to sbírka nějakých zákonů. Nestaví na tradici a zvyku. Zažili Boha jako živou bytost. Mojžíšovi zjevil Bůh své jméno: *Já jsem ten, který jsem* (Ex 3,14). Proroci zakusili živou Boží přítomnost. A skrze ně byla tato přítomnost stavěna před oči i k uším Božího lidu.

Proroci Starého zákona jsou jako lidé u kormidla: Bůh jim ukazuje smysl událostí. Tak mohou porozumět dějinám. A tak mohli pochopit, že dějiny netvoří slepé náhody. Mohou za vším poznávat Boží jednání. Jsou tak těmi, kteří mají svým současníkům vysvětlovat jejich dobu.

Tak ukazují, kdo je Bůh, a dávají zřetelně najevo, co Bůh »dnes« chce. Vedou po cestách pouště času až do Zaslíbené země. Zaslíbená země, kterou ohlašují, to je království pomazaných, království Boží, které jednou zavládne. Království, ve kterém zavládne pokoj a Bůh bude uprostřed svého lidu (srov. Iz 65,16-25; Zach 2,15).

Celé toto prorocké poslání v sobě zahrnuje Maria. Ona

je ženou víry, která stojí před Boží všemohoucí přítomností ve zcela bezbranné otevřenosti. Tak také přijala Slovo celé a nezkrácené. To je velký zázrak z Nazareta: Slovo se stalo tělem: je to Někdo. Slovo přichází do lidských dějin tak konkrétně, že je možno je uchopit. Již jen proto je Maria Královnou proroků, že vnesla do času živé Slovo. »Já jsem ten, „který je zde“.« Nikdy nebylo toto jméno aktuálnější než ve jménu Ježíš: *Bůh zachraňuje*. Maria přijala Slovo jinak, než by je přijal ten, kdo je studuje.

V jejím ANO k andělovu poselství dospělo uplatnění lidské inteligence, dar pochopení, k svému vrcholu. Maria poselství zcela pochopila. Celý její život je od této chvíle spojen s Božím Slovem.

Již ve Starém zákoně Bůh od svých proroků žádal, aby mu dali k dispozici celý svůj život. Nejen mluvené slovo, i život se stal znamením. Jeremiáš se nesměl oženit (Jer 16,2), Izaiáš musel tři roky chodit nahý (Iz 20,2-4), Ozeáš se musel oženit s nevěstkou (Oz 1,2) – sám prorok se stal poselstvím.

Ale nikdo z nich nebyl tak uchvácen posláním jako Maria. Její ANO nevyjadřuje pouze otevřenost rozumu, nýbrž připravenost celého jejího těla; až do každé žilky bylo darováno Bohu. Maria nevyslovuje pouhá prorocká slova (činí tak jednou ve svém Magnificat), nedává pouze prorocká znamení (jako v Káně, když došlo víno a ona řekla: *Cokoliv vám řekne, učinite*). Ona sama se stala znamením.

Ona je také velké Boží znamení na konci časů. Jan ji vidí ve svém vidění na ostrově Patmos (srov. Zj 12,1-6). Skrze Marii přišel Bůh na tento svět

i v naší době a skrze Marii skutečně chápeme, co Bůh od nás chce: celé srdce.

Poselství, kterým je Maria, stojí zcela v protikladu ke všem hlasům tohoto světa. V jejích ústech je jen několik málo slov z Bible. Ale je tu věta, která změnila celý svět: *Jsem služebnice Páně, ať se mi stane podle tvého slova* (Lk 1,38).

Zřídka se každého sebeuskutečnění, dává se k dispozici, aby se s ní stalo. Proto může Bůh přivést její bytost k dokonalosti jako nic jiného předtím. V litanii loretánské je nám Maria stavěna před oči jako »žena vlastností«. Je to plnost, jakou v ní Bůh dokonal, protože Maria mu předtím řekla ANO. Tak je poslem pro naši dobu, ve které se tak mnozí stávají stále chudšími, protože hledají jen sami sebe.

Maria přijímá Boží slovo takovým způsobem, který ji pozvedá nade všechny znalce Zákona. Jenom proto, že je přijala svým srdcem, mohla pochopit, co se nyní děje. Je to chvalozpěv víry, který se šíří jejím životem. Ví, že nyní se naplňuje všechno, co bylo kdy zaslíbeno.

Je obdivuhodné, že Maria tento velký chvalozpěv, Magnificat, vysloví na počátku své

cesty. Je teprve na začátku svého těhotenství. Její cesta ji povede ke stále většímu vyjádření a bude zcela vtažena do utrpení svého Syna. Ale ona věří slovu a trvá na tom: Všechno bude sloužit ke spáse. Všechno se naplní. Bůh svým mocným ramenem vykoná velké věci. Maria ukazuje, že moje víra nesmí záviset na vnějších okolnostech. Ukazuje mi cestu víry, po které je třeba jít i v bouřích.

Tento chvalozpěv je velkým historickým prohlášením. V tomto rámci je možno vidět všechno budoucí dění. Naplní se Boží slitování. Všechno, co slíbil Abrahámovi a otcům, se nyní splní. Toto naplnění není možno dále zdržovat, Maria již nosí Slovo ve svém lůně.

Tento chvalozpěv je jako přetékající radost a všechno, co vyslovuje, vyjadřuje v přítomné formě. Nikoliv ve vzdálené budoucnosti prokáže Bůh svou moc, nikoliv ve vzdálené budoucnosti se změní řád tohoto světa, mocní budou sesazeni z trůnů a poníženi povýšeni. To se děje již nyní. Již nyní začala »nová epocha«.

Všechno, co se od této chvíle stane, může posunout skutečnost kupředu jen tehdy, jestliže tato cesta bude cestou na Golgotu. Boží rameno nikdy nebylo mocnější než v onom okamžiku, kdy bylo bezmocné přibito na kříž.

Maria je nebeskou branou, skrze niž přišel na svět živý Bůh jako člověk. Maria je i nyní mostem mezi nebem a zemí. I nyní přichází živé Slovo do naší doby skrze ni.

Maria je prorokyní pro naši přítomnost. Obrovská duha se klene od La Saletty až po Medjugorje a my prožíváme i dnes, jak nás volá její hlas, který je hlasem lásky. Tak nám Maria i dnes pomáhá, abychom porozuměli dějinám jako dějinám Božího jednání s lidmi.

Přichází k nám jako znamení na nebi a připomíná nám, že Bůh je Bohem »pro nás« a že

Obřezání Páně

Velcí učitelé Karmelu nás učí, že naše rozjímání by nás mělo přivádět k živému setkávání s Ježíšem. Abychom rozjímali o životě Ježíše Krista, učí nás sv. Terezie z Avily, že nepotřebujeme formulovat vznešené a vysoké koncepty, stačí se uchýlit v mlčení do samoty, abychom se otevřeli pro jeho skutečnou přítomnost v nás, dívali se na něho a naslouchali mu. Světiče nás vyzývá: »Představte si tedy, že stojí blízko vás, a uvažujte o lásce a pokoře, s jakou se vám věnuje,« a pak nás ještě prosí: »Prosím vás, naslouchajte mu a pozorujte ho!«

A tak v rozjímání objevujeme Ježíše jako přítele a druha na své cestě a od něho se učíme žít jako křesťané, které Bůh z lásky spasil a uschoopil nás, abychom milovali své bratry a obětovali se pro ně. Sv. Jan od Kříže nám radí: »Na prvním místě ať má duše trvalou touhu napodobovat Krista v každé situaci, řídit se jeho příkladem, rozjímat o něm a zachovat se v každé situaci, jak on by se zachoval.«

Po tomto úvodě pohledme na tajemství této doby. Osm dní po svém narození podle předpisů Zákona byli chlapi obřezáni a přijímali jméno. Obřezka byla znamením trvalé smlouvy mezi Bohem a lidmi. Jméno chlapi dával zpravidla otec nebo ten, kdo měl nad ním autoritu, a toto jméno bylo těsně spjato s osobou, určovalo její poslání.

Ježíšek přijímá jméno, které určil sám Bůh, když poslal anděla k Marii: *Počneš syna .. a dáš mu jméno Ježíš.* Ježíš znamená »Bůh spasí«.

Tato zmínka o obřezce nám říká, že Ježíš vstoupil do dějin

a do konkrétní tradice. Jeho jméno nám odkrývá smlouvu, kterou uzavřel Bůh se svým lidem, spásu, kterou všichni očekávají a která se uskutečňuje milostí vtělení.

Pohledme tedy na toto Dítě, ono je naším Spasitelem, v něm vidíme uskutečnění onoho lidského očekávání, vidíme plnost božského života, který se nabízí naší pozornosti v pokoře a prostotě sotva narozeného dítěte. Nejvyšší a všemohoucí Bůh, Stvořitel všeho světa, jehož jméno nesmělo být ani vyslovováno, ale jehož tvář si Izrael vroucně přál spatřit (*Kdy už smím přijít a spatřit Boží tvář? – Ž 42,3*), má nyní svou lidskou tvář a své jméno.

Můžeme jej volat jménem a poznávat jeho osobu, jeho přítomnost jako »ty«, před ním stojíme a k němu se obracíme. Na Ježíše, »Boha, který spasí«, se obracejí chudí, nemocní, opuštění, ztracení, tedy ti, kteří potřebují být zachráněni a nemohou zadržet své volání jako slepec u Jericha: »*Ježíši, Synu Davidův, smiluj se nade mnou!*«

KRÁLOVNA PROROKŮ – pokračování ze str. 8

se nás chce dotknout v dnešní době. Skrze Marii nás Bůh také volá, abychom mu odpověděli.

Proroci byli vždy znamením toho, že Bůh nezapomněl na svůj lid. Skrze Mariin příchod na tolika místech světa poznáváme, jak blízko je nám Bůh dnes a jakou lásku by nám chtěl ukázat. Maria je velkým znamením Božího smilování. Protože

je to její mateřská láska, která nenechává její děti v pohnutých dobách samy. Je to Boží mateřská láska, kterou nám v Marii ukazuje a činí srozumitelnou. A co potřebuje naše generace více než všezahrnující smilování, které k sobě přitahuje všechny lidi?

Vision 2000, 6/2000

Ježíšova obřezka osmý den po narození je znamením jeho začlenění do Abrahámovy potomstva, do národa úmluvy, jeho podrobení se Zákonu, jeho oprávnění ke kultu Izraele, kterého se bude účastnit celý život. Toto znamená je předobrazem „Kristovy obřezky“, již je křest. (KKC 527)

Kolikrát i my jsme zakusili utrpení, svou vlastní křehkost a slabost, tváří v tvář obtížným situacím jsme volali Pánovo jméno a zjišťovali jsme, že nám naslouchal, že nás vyslyšel často nad rámec našeho očekávání. Může se stát, že se cítíme slabí, bez naděje, obtíženi úkoly, které se jeví jako nesnesitelné, a právě to jsou chvíle, kdy se na něho máme obrátit s důvěrou, vzývat jeho jméno v pevné víře, že je to on, kdo nás spasí, a že naše spása nezávisí na našich ubohých silách.

Pohledme tedy na Jezulátko, které se zrodilo pro naši spásu, a pak se ptejme, zda jsme schopni poznávat ho v našem životě, v našich dějinách a vydávat svědectví radosti, že se nám dostává spásy. To, co můžeme dělat, je vyhledávat jeho společnost, rozjímat o tajemstvích jeho života, rozmlouvat s ním s vědomím, že on je přítomen a naslouchá těm, kdo jej milují. *Bůh je blízko těm, kdo jej vzývají...naslouchá jejich volání a spasí je (Ž 145).*

Podle Il Messaggero
1/96 Překlad -lš-

Maria – nepostradatelná pro naši víru

Maria ozřejmuje, jakou důležitost má v Božím plánu člověk

Někteří křesťané pocítují něco jako vnitřní zábranu, když jde o Marii. Při pohledu na věřící, kteří se modlí růženec nebo zapalují svíci před obrazem Panny Marie, pocítují něco podobného, jako když vidí hinduistu, který přináší kadidlovou oběť šestiruké bohyni Šiva. Není mariánský kult určitou formou modlářství?

Jestliže je Maria pro mnohé tak »trapná«, a dokonce je na překážku ekumenismu, vyvstává otázka: **Jak to, že se katolická církev nezřekne Marie?** Nemůže prostě zacházet s tou, z níž se Ježíš narodil, jako s x-libovolnou jinou ženou?

Dříve než si odpovíme na tuto otázku, jeden postřeh: Někdy se zdá, že to nemá smysl přicházet za těmi, kdo se rozhodli pro antipatii k Matce Boží, s nějakými argumenty. U některých církevních témat rozhoduje spíše pocit, oblibenost. O některých tématech víry se často mluví tak »od pasu«: To se mi líbí, to připouštím jako platné, to ne, to by měl papež změnit. – To samozřejmě nemůže platit o posledních tématech zjevení.

U mariánské úcty jsou to často vnější věci, které emočně narážejí (nebo přitahují): sladké obrazy, mariánská zjevení, nával v poutních místech.

Od takových emocí je nutno se osvobodit, jestliže se ptáme na Marii. Nejlepším příkladem přístupu k Marii se srdcem i s rozumem je II. vatikánský koncil, který chtěl podat střízlivou, a přece výstižnou představu o Mariině významu. Téma »Maria« nebylo na koncilu projednáno jako předem dané v odděleném dokumentu, nýbrž uvádí je dogmatická konstituce *Lumen gentium* ve své 8. kapitole.

Nadpis této kapitoly udává její program: »Blahoslavená Panna Maria, Matka Boží, v ta-

jemství Krista a Církve.« (čl. 52-69)

Vypovídá: Maria má nosnou roli v tajemství Krista a Církve, proto je pro křesťany důležitá, nikoliv proto, protože je svým způsobem izolovanou, vybáje- nou, jedinečnou bytostí.

Jestliže někdo hledá odpověď na otázku „**Proč Maria?**“, můžeme mu uvést dva důvody:

1. První důvod je v tom, co o Marii **zjevuje Písmo svaté**. Maria není žádný výmysl církve, žádná postava z literární fantazie, kterou si vymysleli obzvláště zbožní papežové. Maria má svůj význam jedině z toho, k čemu ji vymyslel a povolal Bůh: v dramatu dějin spásy jako první spolupracovníci Božského vtělení. Církve přijímá pouze to, co Bůh dává ve Zjevení, proto II. vatikánský koncil vychází ve své nauce o Marii zcela z Písma svatého.

Písmo svaté vypravuje o Marii velmi mnoho: Bůh si suverénně vyvolí tuto židovskou pannu z Nazareta, která má být matkou Mesiáše Ježíše. Bůh požaduje její spolupráci a ona, člověk vůči Bohu otevřený, prohlásí, že je k tomu ochotná.

Již to, že se Maria *ulekla*, dokazuje, že se sama netlačila do této role. Ale její úkol vůči jejímu Synu se neomezuje na určitý druh propůjčeného mateřství. Panna Maria z Nazareta je matkou tělem i duší. Proto její spojitost s Ježíšem nekončí ani pod křížem, nýbrž pokračuje dále, dokonce přechází i po jeho nanebevstoupení do nového mateřství: do duchovního mateřství vůči všem, kteří uvěřili v Krista.

Proč Maria? Z biblicko-evangelijního podkladu vyplývá tato odpověď: Protože Bůh to tak chtěl, on si Marii vyvolil. Církve nemůže odhodit to, co je zcela zřejmým důležitým prvkem v Božím plánu.

Musíme to přenechat Bohu, když chtěl na Panně z Nazareta exemplárně ukázat, jakou důležitost má právě ona pro věřícího člověka v jeho plánu spásy. Marii navíc byla přidělena funkce, aby byla dokonce **příkladem**.

A tady jsme u druhého důvodu, proč křesťanská víra potřebuje Marii. Bůh chtěl v Mariině osobě znázornit a zdůraznit důležité **abstraktní obsahy víry**. Jinak řečeno: kde jde v nauce víry často a především o Marii, jde o něco více: o Krista, o vykoupění, o milost, o konečnou spásu člověka.

Bůh spojil v člověku Marii neviditelné paprsky svého zjevení a přivádí je do zářivého světla. V souvislosti se **čtyřmi privilegii Panny Marie – Matka Boží, Panna, neposkvrněná, s tělem vzatá do nebe** – je možno představit tento největší význam, jaký má Maria pro křesťanskou víru.

• První věta víry, že Maria je vpravdě **Matkou Boží**, hájí Kristovu osobu. Toto nejstarší mariánské dogma je jádrem Kristova dogmatu, zde se jedná o Krista. Počátkem 5. století zbloudil Nestorius ve svém pojetí Kristovy osoby, a upřel proto Marii titul »Bohorodička«. Měla podle něho porodit jen Kristovu lidskou složku. Efeský koncil Nestorovi v roce 431 odpověděl: Maria porodila nejen lidskou polovinu svého Syna, nýbrž celého Bohočlověka, proto se právem může nazývat Bohorodička. Titul Bohorodička vypovídá tedy o pravdě, že v Kristu je božství a lidství nerozlučně spojeno.

• Také druhá věta víry o **panenském porodu**, který jasně představují evangelisté Lukáš a Matouš, vztahuje se nejdříve na Krista a na druhém místě na Marii. Proč církve od pradávna hájila vehementně trvalé panen-

ství Mariino? Justin (cca 165) snad v polemice s židovskými kruhy, Origenes (cca 253) proti nevěřícímu pohrdání řeckých filozofů?

Raným církevním Otcům nešlo o to, hájit čest Matky Boží, nýbrž o něco důležitějšího: Evangelia vyprávějí o tom, že Maria byla biologicky pannou. Mýtus? Vyznání trvalého panenství Mariina je zárukou konkrétního chápání Kristova Božského synovství: Kristus není Synem Božím pouze podle jména nebo podle teologické teorie, nýbrž také biologicky zázračně z Ducha Božského a z člověka Marie.

Kromě tohoto christologického aspektu je tu ještě aspekt spirituální: Maria počíná jako panna a jako panna přichází k dítěti. To říká něco důležitého o Bohu: Bůh totiž daruje svou spásu i proti lidskému vynucení a mimo ně. Bůh se daruje tam, kde se člověk otevírá Bohu v postoji ryzího přijímání.

• Dále jde o třetí větu víry o **neposkvrněném početí Mariině**, kterou vyhlásil za dogma Pius IX. po století teologických diskusí v roce 1854, a to nikoliv pouze kvůli Marii. Maria je od prvního okamžiku svého bytí uchráněna dědičné viny: »Neposkvrněné početí ukazuje velikost Boží stvořitelské milosti.«

Ukazuje člověka v jeho původní, Bohem chtěné podobě: ukazuje původní představu, jakou měl Bůh o člověku, ale současně také nápadný protiklad mezi tímto Božím návrhem a zmarem, jaký přinesl hřích. (Immaculata a Satan náleží proto v biblických představách vždy k sobě, neboť Maria je ozřejmením rozporu, který leží mezi Bohem a světem, svatostí a hříchem; jsou to dvě strany téže teologické mince.)

• Zůstává ještě čtvrtá věta víry o **nanebevzetí Panny Marie** s tělem i duší. Z tohoto dogmatu definovaného teprve v roce 1950 Piem XII. vyplývá větš,

Páni tohoto světa odcházejí, naš Pán přichází

O pravé křesťanské naději ve světě plném strachu

V naší současné kulturní situaci platí Ježíš ještě za velkého člověka a zakladatele náboženství. Ale vytrácí se víra, že je to Syn živého Boha, kterého z Ducha svatého počala Panna Maria.

Dívají se na něho jako na jednu z velkých postav světových dějin. Proto i církve se bere na vědomí jako kulturní hnutí v horizontalitě tohoto světa, ale bez její exkluzivity, bez práva na nějaké věčné nároky.

Někteří křesťané se definují jako »kulturní křesťané«. Odvolávají se na jakýsi zamlžený křesťanský lidský obraz, ale nezastávají ofenzivně vyznání víry ve své společnosti. Kristus, Syn živého Boha, však sám sebe zanechal Církvi, aby ji proměnil na přicházející Boží království.

Svět neskončí nějakou kosmickou katastrofou, ale novým příchodem Krista k poslednímu soudu a vzkříšením mrtvých. To není vůbec zbožná chiméra, nýbrž naprosto pevná skutečnost, která již dnes pozitivně proměňuje náš život.

Tváří i tvář mnohému útisku říká Pán svým učedníkům: »Nebojte se, já jsem přemohl svět.« (Jan 16,33) Když se nám páni

tohoto světa snaží nahnat strach a hrůzu, pak nezapomínejme: Oni všichni odejdou, ale náš Pán přijde. Naše poselství není pouze uchování toho, co je, nýbrž je to zvláštní radost z toho, co přijde, a zvláště z toho, který přijde.

Nejstarší křesťanská střelná modlitba, kterou nám zachovalo Písmo svaté, zní hebrejsky *Maranatha!*, což v překladu znamená: *Přijď, Pane Ježíši!* (Zj 22,20) Je příznačné, že současná generace zcela zapomněla na tuto střelnou modlitbu, a tak zapomněla i na očekávání příchodu Páně. Proto tak rezignovala.

Bez očekávání není naděje a bez naděje není statečnosti vystoupit proti všem těm nelidským trendům, které hýbou naší dobou. Naše mládež ještě před několika lety zpívala: »Až jednou přijde Pán, chci být u toho.« To je přání, které musí být v nás živě přítomné, a to kvůli přítomnosti.

Proč kvůli přítomnosti? Aby člověk zůstal člověkem. Pod pojmem »být člověkem« chápeme evangelium »být stvořen«, to znamená Bohem milován a zachovávan. To klade genovým manipulacím pevné hranice.

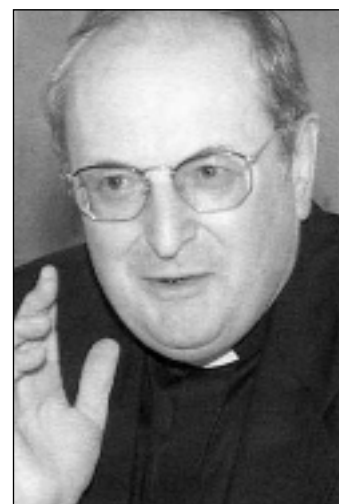
Jestliže je člověk Božím tvorem, pak není pro lidi volně k dispozici, pak je medicína umění, jak jej léčit a nikoliv jak jej vyrábět. Pak jsou manželství a rodina pramenem života a nikoliv životním modelem, ve kterém předávání života už nemá žádnou šanci. Člověk je stále v nebezpečí, že se bude vytahovat na tvůrce věcí ke škodě vlastní i ke škodě životního prostředí.

Křesťanská víra se proti tomu staví se vší rozhodností a nesmí zde kvůli člověku a kvůli světu manévrovat a přizpůsobovat se. Nebezpečí naší společnosti je v tom, že pokládá pro sebe všechno za možné, i to nemožné.

Církve však musí poukazovat na to, že člověk je více než jen konzument a že přitom se jedná o hodnoty, nikoli o ceny. Jestliže tyto hodnoty jako úcta před Boží svatostí nebo nedotknutelnost lidské důstojnosti nebo výlučnost rodiny a manželství zmizí, tak tu vyrůstá generace, která chce znát především ceny, nikoliv však hodnoty.

Při poslední biskupské synodě v říjnu 1999 řekl jeden biskup hned na začátku: »Musíme všechny naše úvahy postavit pod jedinou otázku: Jak pomůžeme Evropanům, aby přišli do nebe?« Tím je vyjádřena ruka v ruce s evangeliem podstatná úloha církve.

Církvi není uloženo, aby byla nějaký světový zlepšovací ústav, nýbrž bylo jí uloženo proměňovat svět na Boží království. Je mimo diskusi, že při tom se lidstvo stane lidštější a svět snesitelnější. Kolínský spisovatel Heinrich Böll píše: »I nejhorší křesťanský svět musí dostat přednost před pohanickým, protože v křesťanském světě je prostor pro ty, pro které

v pohanském není: pro mrzáky, nemocné, staré a slabé.«

Proto žádná sociální sdružení a vzdělávací zařízení v církvi nejsou zbytečná, ale ona nedostávají svou základní motivaci z oblasti sociální nebo politickovzdělávací, nýbrž z oblasti náboženské. Pán k tomu říká: »Hleďte nejprve Boží království a jeho spravedlnost, a všechno ostatní vám bude přidáno.« (Mt 6,33)

Jestliže hledáme především to ostatní, pak určitě nenajdeme nic a navíc Boží království ztratíme. Jestliže jako církve postavíme priority správně, pak nezůstaneme lidem dlužni to podstatné.

Credo začíná vírou v Boha Stvořitele, a tím se člověk přiznává ke skutečnosti, že je Boží tvor, a končí vírou člověka ve vzkříšení těla a život věčný. Credo rozšiřuje krátký časový prostor, který vidíme na náhrobcích: »Narozen... zemřel...«, na Boží rozměr: »Od Boha stvořen – pro věčné společenství s Bohem povolán.« To dává člověku perspektivu, to mu umožňuje nadechnout se a žít skutečně lidsky.

Na závěr budiž ještě jednou řečeno: »Páni tohoto světa, ti páni odejdou, ale náš Pán přijde. Maranatha! Přijď, Pane! Amen.«

Z kázání na shromáždění německých biskupů ve Fuldě
28. 9. 2000
Překlad -lš-

MARIA – NEPOSTRADATELNÁ... – pokračování ze str. 10

všeobecná pravda víry, totiž pravda o dokonalém naplnění eschatologické naděje. I zde má »privilegium« Mariiny tělesné dokonalosti všeobecnější význam pro naději, která má naplňovat všechny křesťany. Co se na Marii příkladně uskutečnilo, bude jednou údělem všech věřících.

I kdyby někomu dělala mariánská úcta potíže, význam, jaký Marii dal Bůh ve svém plánu spásy, se dá těžko popřít.

I Martin Luther snad se všemi čtyřmi větami víry souhlasil.

Proč Maria? Protože, jak učí II. vatikánský koncil, Bůh chtěl shromáždit v Marii jako v zářivé nádobě všechny milosti a všechnu spásu. Maria spolupůsobí na každé spásu, kterou chce Bůh darovat skrze jediného prostředníka Ježíše Krista (1 Tim 2,5). Pro tuto v Kristu darovanou spásu je Maria pro naši víru nevyhnutelná.

Vision, 2000 6/2000

Život Kristův (10)

X. Ježíš Kristus, Mesiáš a Boží Moudrost

1) Ve Starém zákoně se rozvinula a rozkošatěla bohatá tradice sapienciálního⁽¹⁾ učení. Z lidského hlediska tato tradice ukazuje na žížeň člověka po tom, aby sladil údaje vzešlé z jeho vlastní zkušenosti a z jeho poznání, aby účelněji a moudřeji dokázal zaměřovat svůj život k cíli. V této věci se Izrael neodlišuje od forem moudrosti, s nimiž se setkáváme v ostatních kulturách antického světa. Izrael tedy vypracoval vlastní životní moudrost, která objímá všechny okruhy lidské existence: individuální, rodinný, společenský, politický.

Todo hledání moudrosti však nikdy nebylo odděleno od víry v Hospodina, Boha exodu, poněvadž v Izraeli vládlo vždy pevné přesvědčení, že pouze v Bohu spočívá dokonalá Moudrost. A právě proto bázeň před Pánem, tedy náboženské zaměření na něho, byla považována za základ a školu pravé moudrosti (srov. Př 1,7; 9,10; 15,33).

2) Pod vlivem liturgické a rocké tradice se tematika moudrosti obohacovala o celou řadu prohloubení a tak prostupuje celým zjevením. Po exilu totiž bylo stále jasněji patrnější, že lidská moudrost je pouze odleskem moudrosti Boží, již Bůh projevil ve všech svých dílech a na každém smrtelníkovi podle své štědrosti (srov. Sír 1,10). Nejvyšší projev rozlévání Boží moudrosti nastane při zjevení určeném vyvolenému národu, jemuž Hospodin dává poznat své slovo (srov. Dt 30,14). Ba co víc, nejvyšší formou Boží moudrosti poznatelné pro člověka je samo zjevení, Tóra, kniha smlouvy Boha nejvyššího (srov. Sír 24,22).

3) Boží moudrost se v daném kontextu jeví jako tajemný Boží záměr, který stojí na

počátku stvoření i na počátku díla spásy. Ona je světlem ozařujícím vše existující, zjevujícím slovem, silou lásky, která spojuje Boha se stvořením a s jeho lidem. Boží moudrost tedy není nějakou abstraktní naukou, nýbrž jakoby osobou vycházející z Boha, osobou, která je mu stále nablízku (srov. Př 8,23), je jeho radostí v okamžiku stvoření světa a člověka, při níž si před ním hraje (srov. Př 8,22-31). Text knihy Sírachovcovy se zabývá tímto tématem a rozvíjí ho tak, že Boží moudrost nachází místo svého spočinutí v Izraeli a na Siónu (srov. Sír 24,3-12). Tím se naznačuje, že víra Izraele představuje nejvznešenější cestu, po níž člověk vstupuje do spojení s Božími záměry a s jeho myšlenkami. Posledním plodem tohoto starozákonního hledání Boží moudrosti je kniha Moudrosti, která byla sepsána nedlouho před Ježíšovým narozením. Podle této knihy je Boží moudrost definována jako odlesk věčného světla, nezkalené zrcadlo Božského působení, obraz jeho dobrotivosti, pramen Božského přátelství a samotný dar proroctví (srov. Mdr 7,25-27).

4) Na rovině personifikovaného symbolu Božského záměru lze říci, že moudrost představuje postavu, která vyjadřuje niternost společenství s Bohem a požadavek osobní odpovědi lásky. Moudrost se jeví tedy jako nevěsta (srov. Př 4,6-9), průvodkyně životem (srov. Př 6,22; 7,4). Hlubokými pohnutkami lásky má člověka k tomu, aby skrze spojení s ní vstupoval do společenství s Bohem živým. Toto společenství se popisuje pomocí obrazu liturgické hostiny: „Pojďte, jezte můj chléb a pijte víno, které jsem smísila.“ (Př 9,5). Jedná se o obraz, který používá apokalyptická literatura

Poznámka překladatele (platí pro překlad celého díla). Pokud jsme chtěli dostat evidentnímu požadavku, aby překlady citací z Písma harmonizovaly s výkladem Svatého otce, museli jsme využít jak ekumenického překladu, tak liturgického překladu Nového zákona i překladu žalmů, který se používá v liturgii hodin. Kdybychom se drželi striktně jediného překladu, texty Písma by často nebylo možno uvést do souladu s výkladem Svatého otce.

k tomu, aby ozřejmovala věčné společenství s Bohem, které nastane tehdy, až on sám jednou provždy zničí smrt (srov. Iz 25,6-7).

5) Ve světle této sapienciální tradice můžeme lépe porozumět tajemství Ježíše Krista. Již prorocká kniha Izaiášova hovoří o Duchu Páně, který spočine na Králi – Mesiáši, a charakterizuje tohoto Ducha jako Ducha moudrosti a rozumnosti, konečně také jako Ducha poznání a bázně před Hospodinem (srov. Iz 11,2).

V Novém zákoně se nacházejí různé texty, které představují Ježíše plného Boží moudrosti. Evangelium Ježíšova dětství podle Lukáše přivádí čtenáři na mysl epizodu, kdy Ježíš stál mezi učiteli Zákona. Všichni svědci této příhody se podívali rozumnosti Ježíšových odpovědí (srov. Lk 2,47). Tentýž evangelista shrnuje skrytý Ježíšův život v Nazaretě následujícími slovy: „A Ježíš prospíval moudrostí, věkem a oblibou u Boha i u lidí.“ (Lk 2,52)

V průběhu let svého veřejného působení vzbuzoval Ježíš a jeho učení překvapení a úžas: „Mnozí ho poslouchali a říkali celí užaslí: Kde se to v něm vzalo? Jaká moudrost mu byla dána!“ (Mk 6,2) Tato moudrost pocházející od Boha propůjčovala Ježíšovi výjimečnou prestiž: „Učil je totiž jako ten, kdo má moc, a ne jako jejich učitelé Zákona.“ (Mt 7,29) Proto se také Ježíš sám představuje jako ten, kdo je víc než Šalomoun (srov. Mt 12,42). Vzhledem k tomu, že Šalomoun představoval ideál člověka, který přijal Boží moudrost, pak Ježíš výše uvedenými slovy jasně říká, že on sám je pravou Moudrostí Boží zjevovanou lidem.

6) Tato Ježíšova identifikace s Moudrostí se velice zřetelně

a s obzvláštní hloubkou projevuje u apoštola Pavla, který píše, že Kristus se „nám stal moudrostí od Boha, spravedlností, posvěcením a vykoupením“ (1 Kor 1,30). Ježíš je dokonce moudrostí, která není z tohoto světa a kterou Bůh od věčnosti určil pro naše oslavení (srov. 1 Kor 2,6-7). Boží Moudrost je identifikována s Pánem slávy, který byl ukřižován. V Ježíšově kříži a vzkříšení se tedy zjevuje v plném jasu milosrdný záměr Boha, který miluje člověka a odpouští mu natolik, že z něj činí nové stvoření. Písmo svaté hovoří rovněž o jiné moudrosti, která nepochází od Boha, je to moudrost tohoto světa, tedy zaměření člověka, který se odmítá otevřít Božímu tajemství a který sebe sama považuje za strůjce vlastní spásy. Před očima tohoto člověka se kříž jeví jako hloupost a slabost, ovšem ten, kdo věří v Ježíše Krista a Pána, zakouší spolu s apoštolem, že „bláznovství Boží je moudřejší než lidé a slabost Boží je silnější než lidé“ (1 Kor 1,25).

7) Kristus je vnímán a nazírán stále zřetelněji jako pravá Boží Moudrost. A tak s jednoznačným odvoláním na sapienciální knihy Starého zákona je prohlášen za „obraz neviditelného Boha, prvorozený všeho stvoření ... a všechno je stvořeno skrze něho a pro něho ... a všechno v něm spočívá“ (srov. Kol 1,15-17). Jakožto Boží Syn je odleskem Boží slávy a výrazem Boží podstaty a nese všecko svým mocným slovem (srov. Žid 1,3).

Víra v Ježíše jakožto Boží Moudrost přivádí k plnému poznání Boží vůle spolu s veškerou možnou duchovní moudrostí a uschopňuje člověka k tomu, aby se choval způsobem hodným Pána, aby se mu líbil ve

všem a přinášel plody v každém dobrém díle a rostl v poznání Boha (Kol 1,9-10).

8) Evangelista Jan s odvoláním na Moudrost, jak ji popisují starozákonní svatopisci v jejím úzkém spojení s Bohem, hovoří o Slovu, které bylo na počátku u Boha, a vyznává, že Slovo bylo Bůh (srov. Jan 1,1). Moudrost, již Starý zákon ztotožnil s Božím slovem, je nyní identifikována s Ježíšem, který je Slovo, jež se stalo tělem (srov. Jan 1,14).

Stejně jako Moudrost, tak také Ježíš, Slovo Boží, zve k hostině svého slova a svého těla, poněvadž on je chlebem života (srov. Jan 6,48), daruje živou vodu Ducha (srov. Jan 4,10.37-39), má slova věčného života (srov. Jan 6,68). V tom všem je Ježíš opravdu víc nežli Šalomoun. Ježíš totiž nejenom naplno realizuje poslání Moudrosti, která ukazuje cestu a daruje pravdu a život, ale on sám je cesta, pravda a život (srov. Jan 14,6). On představuje nejvyšší zjevení Boha a tajemství jeho otcovství (srov. Jan 1,18; 17,6).

9) Tato víra v Ježíše jako zjevitele Otce představuje nejvznešenější a nejužitečnější aspekt radostné zvěsti. To je také svědectví, které k nám přichází již od prvních křesťanských komunit, v nichž stále zazníval hymnus chvaly, který pěl Ježíš svému Otci, a vzdával mu tak chválu za to, že zjevil tyto věci maličkým.

Církev rostla v průběhu staletí v této víře: „Nikdo nezná Syna než Otec, ani Otec nezná nikdo než Syn – a ten, komu by to Syn chtěl zjevit.“ (Mt 11,27) Bůh, který nám zjevuje Syna skrze Ducha, nám tak ukazuje svůj záměr, svou Moudrost, bohatství své milosti, kterou nás zahrnul ve vsí moudrosti a prozíravosti (Ef 1,8).

Překlad doc. Ctirad Václav
Pospíšil Th.D. OFM

Instrukce o modlitbách za uzdravení skrze Boha

Kongregace pro nauku víry

Úvod

Touha po štěstí je silně zakotvena v lidském srdci. V případě, že je člověk postižen nemocí, je vždy doprovázena touhou, že je člověk postižen nemocí, je vždy doprovázena touhou, zbavit se jí a pochopit její smysl. Jedná se o lidský fenomén, který se tím nebo oním způsobem týká každého člověka a nachází zvláštní ohlas v církvi. Ta totiž pokládá nemoc za prostředek spojení s Kristem a za duchovní očistování a pro ty, kteří mají co do činění s nemocnou osobou, vytváří příležitost, aby se cvičili v lásce. Kromě toho je nemoc, podobně jako jiné lidské utrpení, situací, která obzvláště vyzývá k modlitbě: ať už o sílu přijmout nemoc ve smyslu víry a v odevzdanosti do Boží vůle, nebo o milost uzdravení z této nemoci.

Modlitbu za znovunabytí zdraví můžeme najít v každé epoše církve a přirozeně i v přítomnosti. Novou je určitá okolnost, že přibývá modlitebních shromáždění, někdy spojených s liturgickou slavností, při kterých lidé vzývají Boha o uzdravení. V různých, nikoliv ojedinělých případech se prohlašuje, že uzdravení bylo skutečně dosaženo. Z toho vznikají očekávání, že se tak stane i při jiných podobných setkáních. V této souvislosti se někdy mluví o údajném charismatu uzdravování.

Vzniká otázka, zda jsou tato shromáždění, při kterých se prosí o uzdravení, správně uspořádána z liturgického hlediska, a především jaká je úloha církevní autority, které přísluší, aby bděla nad správným řádem liturgických slavností a vydávala k tomu účelu odpovídající normy.

Proto se jeví nezbytné, aby byla podle kán. 34 Kodexu kanonického práva zveřejněna

instrukce, která má pomoci především místním ordinariátům k lepšímu vedení věřících v této otázce, aby podporovali to, co je dobré, a opravovali to, čemu je třeba bránit. Aby byla disciplinární ustanovení správně stanovena a chápána, bylo třeba vytvořit fundovaný věroučný rámec. Proto jsou jmenovaná ustanovení uvedena věroučným oddílem o milosti uzdravení a o modlitbách o tuto milost.

I. VĚROUČNÁ HLEDISKA

1. Nemoc a uzdravení: jejich smysl a hodnota v ekonomii spásy

»Člověk je povolán k radosti, zakouší však denně různým způsobem utrpení a bolesti.«⁽¹⁾ Když Pán slibuje vykoupění, mluví proto o radosti srdce z osvobození od utrpení (srov. Iz 30,29; 35,10; Bar 4,29). On je to, kdo *osvobozuje ode všeho zlého* (Md 16,8). Mezi utrpeními jsou ta, která jsou spojena s nemocí, ustavičně přítomná v lidských dějinách; člověk v sobě nese hlubokou touhu, aby byl osvobozen od nich i od všeho zlého.

Ve Starém zákoně zakouší izraelský národ, »že nemoc je jakýmsi tajemným způsobem spojena s hříchem a zlem.«⁽²⁾ Mezi tresty, jimiž Bůh hrozí národu, který se stal nevěrný, zaujímají nemoci široký prostor (srov. Dt 28,21-22.27-29.35). Nemocný, který si od Boha vyprošuje uzdravení, vyznává, že byl právem potrestán za své viny (srov. Ž 38; 41; 107,17-21).

Nemoc však postihuje i spravedlivého a člověk se ptá, proč tomu tak je. V knize Job je tato otázka kladena znovu a znovu. »I když je pravda, že utrpení má svůj smysl jako trest, což je

vždy spojeno s vinou, není přesto pravda, že každé utrpení je důsledkem viny a má charakter trestu. Postava spravedlivého Joba je pro to zvláštním dokladem ve Starém zákoně... Akdyž Hospodin souhlasí, aby byl Job zkoušen utrpením, dělá to proto, aby dokázal jeho spravedlnost. Utrpení zde má charakter zkoušky.«⁽³⁾

I když tedy nemoc může mít kladnou stránku, když dokazuje věrnost spravedlivého, nebo je prostředkem k obnovení spravedlnosti porušené vinou, nebo vede hříšníka k vědomí stavu a k obrácení, zůstává přesto zlem. Proto prorok ohlašuje budoucí časy, ve kterých nebude nemocí ani utrpení a nit života nebude přestřížena smrtí (srov. Iz 35,5-6; 65,19-20).

V Novém zákoně nachází otázka, proč nemoc postihuje i spravedlivé, svou úplnou odpověď. Během svého veřejného působení se Ježíš znovu a znovu setkává s nemocnými. Mnohé zázračným způsobem uzdraví. Uzdravování přímo charakterizuje jeho činnost: *Ježíš obcházel všechna města i vesnice, učil v jejich synagogách, hlásal radostnou zvěst o Božím království a uzdravoval každou nemoc a chorobu* (Mt 9,35; srov. 4,23). Uzdravení jsou znamením jeho mesiášského poslání (srov. Lk 7, 20-23). Zjevují vítězství Božího království nad každým druhem zla a stávají se symbolem obnovení celého člověka na těle i na duši. Slouží jako důkaz, že Ježíš má plnou moc odpouštět hříchy (srov. Mk 2,1-12) a jsou znamením spásných dober, jako je tomu při uzdravení ochrnutého u rybníku Bethesda (srov. Jan 5,2-9.19-21) nebo slepého od narození (srov. Jan 9).

I první evangelizace byla podle svědectví Nového zákona doprovázena četnými uzdraveními, která posilovala moc poselství evangelia. První křesťanská společenství mohla vidět,

Pokračování na str. 14

INSTRUKCE O MODLITBÁCH..

pokračování ze str. 13

jak se naplňuje uprostřed nich zaslíbení zmrtnýchvstalého Pána: *A ty, kteří uvěří, budou provázet tato znamení...na nemocné budou vkládat ruce, a ti se uzdraví* (Mk 16,17-18). Filipovo kázání vstoupilo do Samařska zázračnými uzdraveními: *Tak přišel Filip do hlavního samařského města a hlásal tam Krista. Všichni lidé dávali pozor na to, co Filip mluví, protože slyšeli a viděli, že dělá zázraky. Zmnoha posedlých totiž vycházeli nečistí duchové s velkým křikem. Také bylo uzdraveno mnoho ochrnutých a chromých* (Sk 8,5-7). Pro svatého Pavla jsou znamení a divy vykonané v síle Ducha rozlišovacím znamením pro hlásání jeho evangelia: *Neodvážím se mluvit o ničem jiném než o tom, co Kristus skrze mne vykonal, aby byli pohané přivedeni k ochotnému přijetí víry slovem i skutkem, silou znamení a zázraků, konaných mocí Božího Ducha.* (Řím 15,18-19; srov. 1 Sol 1,5; 1 Kor 2,4-5) Můžeme mít za to, že se u těchto znamení a zázraků, které zjevovaly Boží moc a podporovaly hlásání, jednalo převážně o zázračná uzdravení. Byly to divy, které se nevázaly výlučně na osobu apoštola, nýbrž děly se také skrze věřící: *Tedy ten, který vám uděluje Ducha a dělá mezi vámi zázraky, činí to za skutky zákona, nebo za víru, která vám byla hlášána?* (Gal 3,5)

Mesiášské vítězství nad nemocí a nad ostatním lidským utrpením je nejen skutečností v jejím odstranění skrze mimořádné uzdravení, ale také skrze

dobrovolné a nevinné utrpení Krista, který svým umučením dává každému člověku možnost, aby se s ním sjednotil. Nakonec sám Kristus, který je bez viny, v naplnění hesla u proroka Izaiáše (srov. 53,4nn) vzal na sebe při svém umučení všechny možné rány a měl podíl na všech lidských bolestech.⁽⁴⁾ A co více: »Na kříži se naplnilo nejen vykoupení skrze umučení, nýbrž bylo přitom současně vykoupeno samotné lidské utrpení... Tím, že způsobil vykoupení skrze utrpení, pozvedl Kristus současně lidské utrpení do roviny vykoupení. Proto může mít každý člověk skrze své utrpení účast na Kristově výkupném utrpení.«⁽⁵⁾

Církev se s láskyplnou péčí ujímá nemocných. Oceňuje však také poslání nemocných »žít své lidské a křesťanské povolání novým, hodnotným způsobem a mít podíl na růstu Božího království.« Musejí učinit svým programem slova apoštola Pavla, slova, která vrhají světlo a umožňují rozpoznat význam jejich situace: *Na svém těle doplňuji to, co zbývá vytrpět do plné míry Kristových útrap. Má z toho prospěch jeho tělo, to je církev* (Kol 1,24). Toto odhalení naplňuje apoštola radostí: *Teď sice pro vás trpím, ale raduji se z toho* (tamt.). Tato velikonoční radost je plodem Ducha svatého. Jako svatý Pavel »může se mnoho nemocných v mnohém soužení stát nositeli radosti a svědky Kristova zmrtnýchvstání.«⁽⁷⁾

(Pokračování)

Jesle a velikost Boží

Celá dvě poslední století jsme vedeni a nabádáni k ateismu. Svět má plná ústa svobody, ale přírodovědec, který věří a chtěl by se vzepřít konvencím a kriminálu darwinismu, je vyřízen. Deklaruji halasně svobodu, ale jedním dechem chystají sítě lži a ustavují práva nepravá, aby tě polapili. V nejlepším případě máš svobodu jít žebrať. Ejhle, demokracie!

Kdo věřil za komunismu, musel se dát vypsat z církve, když chtěl, aby jeho děti mohly jít studovat, aby mohl vůbec být zaměstnan a uživit rodinu jako dříve. Samá svoboda...

Na štěstí mé malé já bylo zasaženo už ve dvanácti letech ateismem a prohlásil jsem, že je vědecky dokázáno, že Bůh neexistuje. Moje dobrá maminka navštívila našeho evangelického faráře a dohodli se moudře, že tedy já, mudrlant, na náboženství nemusím dále chodit. Byla konečně válka a nastávalo tolik, tolik starostí navíc. Sám Bůh jako by byl oněměl děsivou světovou vřavou lidských nesmyslů a zabíjení.

Jen pár dní Vánoc zůstalo zázrakem ostrovem klidu v běhu doby. I já, „vědátor nevěrec“, jsem tak sám od sebe vzal housle a zkusil oprášíť a zaskřípat své koledy. Bylo to zoufalé u adepta čtvrtého Maláta, ale bylo.

Kouzlo Svatvečera v rodinách přežívalo nejstrašnější pohromy. Jak to bylo možné? Proč vůbec?

Betlém a jesle zůstaly nedotknuty. Ale jak je to logicky vysvětlitelné, že bezbranné robátko v otevřených jeslích přežívalo a přežilo, když se všude popravovalo? Co ten Bůh udělal, vydat svého Syna do takového nebezpečí? Čím ho to vyzbrojil?

Kdo je vlastně ten Bůh? Co je Bůh? Jak je Bůh, jak existuje? Existuje vůbec? Vždyť věhlasní světoví vědci a já, dvanáctiletý vzdělanec, jsme ho prohlásili za neexistujícího!

Zase strašně moc otázek, a to málokdo snese, včetně mého přítele filozofa z Německa. Hlavně proto, že neumí odpovědět. Je zastrašen právy nepravými a bojí se, i když prohlašuje, že má svobodu! Stydí se za to a chybí mu pokora to přiznat.

Kdo má ale srdce, cítí, že něco nad námi je. Kdo má trochu mozek, chápe, že nic nevznikne z ničeho. Vzdělanec mluví učeně o kauzalitě. Všechno má svůj start, a dokonce i za tím startem musí být jíný počátek! Kdo zrodil čas? Není to ke

zbláznění, anglický pane profesore Stephene Hawkingsi?

Kdo přemýšlí více, pozná, že jsou limity jeho poznávání a poznání. „Boha nelze žádným slovem vyjádřit,“ jak inspirovaně cituje Vyznání víry papeže Pavla VI. I když systematictí muslimové dávají Alláhovi přes devadesát jmen, nemohou se dostat dále. Materialistický vědec nemůže Boha pochopit, poněvadž se omezil na hmotu a trojrozměrný prostor, maximálně obohacený jen o kratičkou historii času. A to je jen výše existence! Malý ždíbánek existence vůbec, ve které se nám Bůh dává jen zlomečkem poznat.

A tak jako láčkovec nemůže pochopit jednoduchou Pythagorovu větu, věhlasný vědec tápe a zaplétá se. A podle Bible se mu a všem „moudrým“ Bůh směje. Jak by ne!!!

To Bůh je ten, který je! Je a trvá před i po a mimo vše, co známe a můžeme si vůbec představit. Nejen jako obyčejní lidé z restaurace, ale jako vědecky erudovaní jednotlivci. Vždyť v kolikarozměrném prostoru Bůh existuje? Existuje v neprostoru, v nehmotě, v nadčasu! Je-li nám mudrcům i obyčejným lidem vůbec nějaká definice o Bohu dostupná, pak je to opět průzračná věta z kréda Pavla VI., že Bůh „přebývá v nepřístupném světle“.

Všichni, kdož měli nějaký metafyzický zážitek, vědí, že tam, kam nemůžeme, kam se dostáváme jen na práh, je nepřístupné světlo... ale přesto nevysvětlitelně hřejivé, bezpečné, blaživé a vítající světlo. Tam JE Bůh! Nekonečný, nepostizitelný, nepochopitelný, neuchopitelný, ale skutečně existující.

„Bůh je!“ viděla před záclonou věčnosti naprosto determinované moje umírající matka.

Ale Bůh nejen že je. On je také milosrdný. Abychom se při zkoumání hmoty, „nekonečně“ konečného vesmíru, pozorování cest bohatosti stvoření a vzniku, i pídní po Ném dokonale nezbláznili, dal nám jesle. Dal nám ždíbánek, výše vidění a poznání.

Nepatrné jesle, ve chlěvě zastrčené před nepohodou a obklopené jen Láskou. A my se zde v tom nedrtivém prostředí můžeme o Vánocích na chvíli ohrát.

„Chvála na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle.“

Londýn, čtvrtek 23. II. 2000

Arcibiskup pražský Miloslav kardinál Vlk dovolil sloužit v Praze **mši sv. dle římského misálu z roku 1962**. Tato tridentská mše sv. bude sloužena ThDr. Svobodou každou 3. sobotu v měsíci v kostele Nanebevzetí Panny Marie a ctihodného Karla Velikého v Praze na Karlově. Všichni jsou srdečně zváni.

TERMÍNY SLOUŽENÍ TRADIČNÍCH MŠÍ SVATÝCH V ČR V ROCE 2001:

PRAHA – kostel Nanebevzetí Panny Marie a ctihodného Karla Velikého (vždy 3. sobotu v měsíci v 17.00 hod.): 20. ledna, 17. února, 17. března, 21. dubna, 19. května, 16. června, 21. července, 18. srpna, 15. září, 20. října, 17. listopadu, 15. prosince.

TEPLICE – kostel sv. Alžběty (vždy každou 2. sobotu v měsíci v 17.00 hod.): 13. ledna, 10. února, 10. března, 14. dubna, 12. května, 9. června, 14. července, 11. srpna, 8. září, 13. října, 10. listopadu, 8. prosince.

Film o zjevení ve Fatimě

Psal se rok 1917. Už 3. rok se Evropa zmítá v hrůzách 1. světové války, když tři malí pasáči vycházejí za svou práci do doliny Iria. Je tam mír a ticho – děti si hrají s ozvěnou: „Zdrávas... Maria...“ Jako náhrada válečných vystřelů jako by ta ozvěna prolomila nebesa: k dětem přichází strážný anděl Portugalska, aby je vyzval ke spolupráci...

Děj filmu nás přivádí do známého poutního místa právě v den, kdy Svätý otec blahověřící pasáčky Františka a Hyacintu. Oslavný obraz Fatimy 2000 se pak vytrácí z obrazovky, aby uvolnil místo Fatimě počátku století, chudé a nenápadné, Fatimě čekající.

Velká moudrostí Boží, ty si vždy volíš ke svému dílu místa podobná betlémské stáji. My ve své hlouposti se často necháváme oklamat. Je to nemoc naší doby a neštěstí našich dětí, že opomíjíme velké bohatství chudoby, abychom je nahradili chudobou bohatství. Rodiny se rozkládají, protože se už neumíme obětovat. „Co dostanu?“ ptáme se místo: „Co dám?“

„Pokud nebudete jako děti, jistě nevejdete do Božího království!“ Děti totiž berou všechno vážně, se sto-percentním nasazením a důvěrou.

Tak převyšují dospělé s jejich věčným prověřováním a nedůvěrou. Alespoň na chvíli pokusme se i my být znovu dětmi. I přes veškeré bití, včítky a nesnáze pospěšme do údolí Iria, kde Panna Maria čeká, aby nám navrátila, co jsme už dávno ztratili. Každý z nás je povolán opět objevit 1. důležitost mlčení a tajemství s Bohem, 2. trpělivost v snášení příkoří od svých nejbližších jako nekravě mučednictví přinášené za jejich obrácení, 3. důvěru v Boha, která vítězně překoná všechno neřešitelné a beznadějně.

„Můj Bože, klaním se ti, doufám v tebe, věřím v tebe a miluji tě. Prosím tě za všechny, kdo se ti neklanějí, nedoufají v tebe, nevěří v tebe a nemilují tě...“

S pokorou omilostněných duší ustupme do pozadí a nechme na sebe působit příběh dětí, které se vydaly za spásu světa: dvou blahoslavených sourozenců Františka a Hyacinty a dosud žijící Lucie.

Režisérem filmu je Daniel Costelle. V českém znění jej vydaly sestry paulínky a videokazetu si můžete objednat i v našem olomouckém knihkupectví, jehož adresu najdete na obálce.

-pa-

Přečetli jsme:

S. Kerscher, Augsburg
(Die Tagespost, 9. prosince 2000)

K UKONČENÍ PROTİKATOLICKÉ VLÁDY V MEXIKU TRIUMF V ROCE VELKÉHO JUBILEA

Nový prezident Mexika Vincente Fox slibuje domorodcům dodržení jejich práv, která jim byla dosud odírána. To však není všechno. Převzal moc od protikatolické PRI, která vládla od r. 1929, a ráno 1. prosince před uvedením do úřadu navštívil „Naši milou Paní guadalupskou“. Vzpomeňme si, že v Mexiku vládlo před léty krvavé pronásledování křesťanů a že až do nynějška bylo kněžím zakázáno nosit na ulici talár (kleriku).

Hned několik měsíců po svém zvolení přijel Jan Pavel II. na svou první cestu do Mexika a navštívil Mexiko a „Morenitu“, jak nazývají Mexičané Pannu Marii, ještě třikrát. „Panně Marii svěřím osud Latinské Ameriky“, prohlásil v předvečer své první cesty. Avšak ještě v březnu 1987 se konal v Mexiko-City kongres zednářů, který znovu požadoval ostřejší represe vůči katolické církvi a jejímu duchovenstvu. U příležitosti národního večera dala Mariánského kněžského hnutí můžeme číst v „modré knize“ poselství Panny Marie k 5. prosince 1994: „Proto odtud započne mé velké vítězství nad všemi zednářskými a satanskými silami pro největší triumf mého Syna Ježíše. Potvrzuji ti, že pro Velké jubileum r. 2000 přijde triumf mého Neposkvrněného Srdce, jak jsem předpověděla ve Fatimě...“

Liturgická čtení

Neděle 7. 1. – svátek Křtu Páně

1. čt.: Iz 42,1-4.6-7

Ž 29(28),1a+2.3ac-4.3b+9b-10

Odp.: 11b

2. čt.: Sk 10,34-38

Ev.: Lk 3,15-16.21-22

Pondělí 8. 1. – ferie

1. čt.: Žid 1,1-6

Ž 97(96),1+2b.6+7c.9

Odp.: srov. 7c

Ev.: Mk 1,14-20

Úterý 9. 1. – ferie

1. čt.: Žid 2,5-12

Ž 8,2a+5.6-8a.8b-9

Odp.: srov. 7

Ev.: Mk 1,21b-28

Středa 10. 1. – ferie

1. čt.: Žid 2,14-18

Ž 105(104),1-2.3-4.6-7.8-9

Odp.: 8a

Ev.: Mk 1,29-39

Čtvrtek 11. 1. – ferie

1. čt.: Žid 3,7-14

Ž 95(94),6-7.8-9.10-11

Odp.: 8

Ev.: Mk 1,40-45

Pátek 12. 1. – ferie

1. čt.: Žid 4,1-5.11

Ž 78(77),3+4bc.6c-7.8

Odp.: srov. 7c

Ev.: Mk 2,1-12

Sobota 13. 1. – nez. pam. sv. Hilaria nebo nez. sob. pam. P. Marie

1. čt.: Žid 4,12-16

Ž 19(18),8.9.10.15

Odp.: Jan 6,64b

Ev.: Mk 2,13-17

Breviář pro laiky

Uvedení do první modlitby dne: NE PO ÚT ST ČT PÁ SO
7.1. 8.1. 9.1. 10.1. 11.1. 12.1. 13.1.

Antifona	261	826	841	857	873	889	905
Žalm	783	783	783	783	783	783	786

Ranní chvály:

Hymnus	261	827	842	857	873	889	905
Antifony	262	828	843	858	874	890	906
Žalmy	813	828	843	858	874	890	906
Kr. čtení a zpěv	262	831	847	861	877	893	908
Antifona k Zach. kantiku	263	831	847	861	877	894	909
Prosby	263	831	847	861	878	894	909
Záv. modlitba	263	832	847	862	878	894	1277

Modlitba během dne:

Hymnus	227	832	848	862	879	895	910
Antifony	264	833	848	863	879	895	910
Žalmy	926	833	849	863	879	895	911
Krátké čtení	264	835	851	865	882	898	913
Záv. modlitba	263	835	851	865	882	898	913

Nešpory:

SO

Hymnus	225	265	837	852	867	883	900	915
Antifony	238	265	838	853	868	884	900	916
Žalmy	238	238	838	853	868	884	901	916
Kr. čtení a zpěv	239	266	840	856	871	887	903	918
Ant. ke kant. P. M.	240	266	840	856	871	887	904	688
Prosby	240	266	841	856	872	888	904	918
Záv. modlitba	234	263	841	857	872	888	904	689
Kompletář	1242	1242	1247	1250	1254	1257	1260	1238

Ing. Pavel K. Mráček OP:

ZJEVENÍ PANNY MARIE V MEXIKU

Je vlastně překvapující, jak málo se u nás o zjevení Panny Marie v Guadalupe v Mexiku ví. Přitom tato „tmavá Panna“ je v Mexiku a v celé latinské Americe velmi uctívána. Kdo je tedy tato Svatá Panna z Guadalupe a proč vzbuzuje neustále tolik pozornosti a je předmětem uctívání natolik, že byla v roce 1945 prohlášena Svatým stolcem patronkou a ochránkyní Ameriky? Na tuto otázku přináší odpověď malá brožurka, jejíž těžiště tkví v třetí kapitole, ve které je uveden překlad autentického dobového dokumentu Nican mopohua. Dokument líčí zjevení očima současníka velice podrobně. V závěrečné části brožurky je uveden chronologický přehled všech událostí souvisejících se zjevením i zázračným obrazem Panny Marie, který je nedílnou součástí zjevení.

NOVINKA

2., rozšířené vydání, v Matici cyrilometodějské 1. vydání.

Brož., A6, 52 stran, 35 Kč

VIDEOKAZETY

ZJEVENÍ VE FATIMĚ

Režie: Daniel Costelle

Hraný dabovaný barevný film, který rekonstruuje příběh tří pasáček z Fatimy a zároveň přináší hluboké poselství Matky Boží celému lidstvu.

Paulínky, 90 minut, 375 Kč

K této videokazetě se vracíme v článku „Film o zjevení ve Fatimě“ na straně 15.

XV. SVĚTOVÝ DEN MLÁDEŽE

Řím 15.-20. srpna 2000 – Jubileum mládeže

Kronika celosvětového setkání mládeže se zvláštním zřetelem na program českého národního centra.

Vydala ČBK, vyrobilo studio Telepace Ostrava,
 50 minut, 300 Kč

XV. SVĚTOVÝ DEN MLÁDEŽE

Řím 15.-20. srpna 2000 – „Šťastný Řím!“

Sestríh záznamů přímých přenosů italského Telepace. Obsah: Zahájení jubilea mládeže před bazilikou sv. Jana v Lateráně (15. 8.); Setkání jednotlivých kontinentů a zemí na náměstí sv. Petra (15. 8.); Vigilie světového dne mládeže – Tor Vergata (19. 8.); Mše svatá – Tor Vergata (20. 8.).

Vyrobilo studio Telepace Ostrava,
 240 minut, 390 Kč

XV. SVĚTOVÝ DEN MLÁDEŽE

Řím 15.-20. srpen 2000

Program českého národního centra I. a II.

Katecheze, koncert, balet, scény a jiné.

Vyrobilo studio Telepace Ostrava,
 I. díl – 240 minut, 390 Kč,
 II. díl – 132 minut, 190 Kč

Pláceno převodem
 706 035

Novinové výplatě

Odesílatel:

Matice cyrilometodějská s. r. o.
 EXPEDICE
 Dolní nám. 24
 771 11 Olomouc 1